

[Prima Pagină](#) > ... > [Introducerea Unei Acțiuni În Justiție](#) > [Asistență Juridică](#) > [Latvia](#)

Asistență juridică

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Letonia

1 Care sunt costurile unui proces și cine ar trebui să le suporte în mod normal?

În conformitate cu Legea privind Codul de procedură civilă (*Civilprocesa likums*), cheltuielile cu procesul cuprind următoarele:

I Taxele judiciare și

II Cheltuielile aferente derulării procedurii.

Taxele judiciare și cheltuielile aferente derulării procedurii sunt stabilite cu scopul:

- de a compensa parțial cheltuielile suportate de stat pentru a finanța activitatea instanțelor;
- de a compensa cheltuielile suportate de partea căreia instanța, prin hotărârea pronunțată, i-a dat câștig de cauză;
- de a încuraja îndeplinirea în mod benevol, de către debitor, a obligațiilor care îi revin.

Informații cu privire la locul în care se pot achita taxele judiciare se pot obține de la grefa fiecărei instanțe.

Împotriva unei decizii privind cheltuielile cu procesul poate fi introdusă o cerere accesorie de către persoana care face obiectul deciziei.

I TAXELE JUDICIARE cuprind:

- o taxă de stat (*valsts nodeva*);
- o taxă de servicii (*kancelejas nodeva*);
- cheltuieli aferente examinării cauzei.

În conformitate cu articolul 34 din Legea privind Codul de procedură civilă, fiecare acțiune introdusă în instanță, indiferent dacă este vorba despre o cerere inițială, o cerere reconvențională, o acțiune introdusă de o terță parte având ca obiect o cerere separată privind obiectul litigiului într-o cauză deja pendinte, o cerere introdusă în cadrul unei proceduri speciale de soluționare ori alte cereri prevăzute în articolul menționat, face obiectul achitării unei taxe de stat prevăzute în acest sens. În cazul cererilor de divorț, atunci când solicitantul are în întreținere un minor, judecătorul amână plata taxei de stat sau permite achitarea acesteia în rate, la cererea solicitantului.

În conformitate cu articolul 38 din Legea privind Codul de procedură civilă, taxa de servicii se plătește:

- pentru eliberarea unei copii conforme cu originalul a unui document din dosarul cauzei, precum și pentru reemiterea unei hotărâri judecătorești ori a unei decizii pronunțate de o instanță;
- pentru eliberarea unui certificat;
- pentru eliberarea unei copii duplicat a unui titlu executoriu în formă scrisă;
- pentru certificarea intrării în vigoare a unei hotărâri judecătorești, în cazul în care hotărârea trebuie

- prezentată unei autorități străine;
- pentru citarea martorilor.

În conformitate cu articolul 39 din Legea privind Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente derulării procedurii includ:

- sumele datorate martorilor și experților;
- cheltuielile aferente audierii martorilor sau efectuării cercetărilor la fața locului;
- cheltuielile aferente căutărilor efectuate pentru găsirea pârâtului;
- cheltuielile aferente executării unei hotărâri judecătorești;
- cheltuielile aferente comunicării, eliberării și traducerii citațiilor în instanța și a altor acte judiciare;
- costurile publicării de anunțuri în ziare;
- taxele aferente garantării unei creanțe.

Scutirea de la plata taxelor judiciare:

Persoanele scutite de la plata taxelor judiciare, inclusiv partea care beneficiază de asistență judiciară finanțată de stat, sunt stabilite prin lege [articolul 43 alineatul (1) din Legea privind Codul de procedură civilă].

În alte cazuri, o parte la un proces poate sesiza instanța cu o cerere de scutire integrală sau parțială de la plata taxelor judiciare ca urmare a situației sale financiare, sub rezerva prezentării de dovezi relevante în acest sens.

Ținând cont de situația financiară a persoanei, instanța sau judecătorul examinează cererea și acordă o scutire integrală sau parțială de la plata taxelor judiciare către bugetul de stat.

Plata taxelor judiciare:

Conturile pentru plata taxelor de stat, a taxelor de servicii și a cheltuielilor de soluționare a cauzei sunt disponibile pe portal la secțiunea „Taxe de stat și conturi ale instanțelor” (*Valsts nodevas un tiesu konti*).

Rambursarea taxelor judiciare:

- În hotărârea pe care o pronunță în favoarea unei părți, instanța dispune recuperarea tuturor taxelor judiciare suportate de către partea căreia i s-a dat câștig de cauză, de la partea căzută în pretenții.
- În cazul în care cererea este admisă în parte, instanța dispune ca taxele judiciare să fie rambursate reclamantului proporțional cu partea din pretenții admisă, iar pârâtului proporțional cu partea din pretenții respinsă.
- În cazul în care reclamantul își retrage cererea, acesta trebuie să ramburseze pârâtului taxele judiciare suportate de acesta din urmă. În acest caz, pârâtul nu trebuie să ramburseze taxele judiciare suportate de reclamant. Cu toate acestea, în cazul în care reclamantul își retrage pretențiile ca urmare a faptului că acestea au fost satisfăcute în mod benevol de către pârât după introducerea cererii în instanță, aceasta, la cererea reclamantului, va obliga pârâtul la rambursarea taxelor judiciare achitate de reclamant.
- În cazul în care reclamantul este scutit de la plata taxelor judiciare, instanța va obliga pârâtul la plata taxelor judiciare ale reclamantului către bugetul de stat, proporțional cu partea din cerere care a fost admisă.
- În cazul în care cererea este respinsă, nu i se dă curs sau reclamantul retrage cererea, reclamantul va fi obligat la plata taxelor judiciare care nu au fost plătite în avans către bugetul de stat. Cu toate acestea, în cazul în care reclamantul nu își continuă acțiunea întrucât pârâtul a dat curs pretențiilor în mod benevol după introducerea cererii în instanță, pârâtul va fi obligat la plata taxelor judiciare către bugetul de stat.
- În cazul în care cererea este admisă în parte, însă pârâtul este scutit de la plata taxelor judiciare, taxele vor fi plătite de reclamant, care nu este scutit de la plata taxelor judiciare, proporțional cu valoarea respinsă a cererii.
- În cazul în care ambele părți sunt scutite de la plata taxelor judiciare, taxele vor fi suportate de stat.
- În funcție de situația financiară a persoanei, instanța sau judecătorul poate amâna plata taxelor judiciare sau poate permite plata acestora în rate.

Rambursarea unei taxe de stat:

Informații privind motivele și procedura de rambursare a unei taxe de stat sunt disponibile pe portal la secțiunea „Rambursarea taxelor judiciare” (*nodevu atmaksa*).

II CHELTUIELILE AFERENTE DERULĂRII PROCEDURII sunt:

- onorariul avocatului;
- cheltuielile de deplasare pentru participarea la ședințele de judecată;
- costurile pentru colectarea de probe;
- costurile asistenței judiciare finanțate de stat (se aplică în cazul procedurilor inițiate după 1 martie 2016).
- costurile asistenței acordate de interpret în cadrul ședinței de judecată.

Rambursarea cheltuielilor aferente derulării procedurii:

- Cheltuielile aferente derulării procedurii se rambursează în limita cuantumului prevăzut de lege.
- Pârâtul va fi obligat la plata cheltuielilor aferente derulării procedurii suportate de reclamant în cazul în care cererea reclamantului a fost admisă integral sau parțial și în cazul în care reclamantul își retrace pretențiile ca urmare a faptului că acestea au fost satisfăcute în mod benevol de către pârât după introducerea cererii în instanță.
- În cazul în care cererea este respinsă, instanța va obliga reclamantul la rambursarea cheltuielilor aferente derulării procedurii care au fost suportate de pârât.
- În cazul în care partea responsabilă de plata costurilor cu asistența judiciară finanțată de stat este scutită de la plata taxelor judiciare, costurile aferente furnizării asistenței judiciare finanțate de stat vor fi plătite de stat.

2 Ce presupune asistența juridică?

Asistența judiciară finanțată de stat este asistența acordată pentru soluționarea pe cale extrajudiciară sau judiciară a unei probleme de ordin juridic având ca obiect apărarea unor drepturi încălcate sau contestate ale unei persoane sau a intereselor protejate prin lege ale acesteia, prin mijloacele prevăzute în Legea privind asistența judiciară finanțată de stat (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*), conform domeniului de aplicare a acestei legi.

Asistența finanțată de stat acoperă consultanța juridică, întocmirea actelor de procedură și reprezentarea în instanță.

3 Care sunt cerințele pentru acordarea asistenței juridice?

Pot beneficia de asistență judiciară finanțată de stat următoarele persoane:

1. persoanele cu statut de persoană cu venituri reduse sau de persoană aflată în dificultate - adeverințele relevante sunt eliberate de serviciile sociale de la nivel local;
2. persoanele care, în mod neașteptat, se regăsesc într-o situație personală și financiară care le împiedică să își asigure apărarea drepturilor (dezastre naturale, forță majoră sau alte circumstanțe care nu se află sub controlul persoanei în cauză) - acestea trebuie să prezinte informații și documente justificative relevante;
3. persoanele care depind în întregime de stat sau de autoritatea locală - informațiile relevante trebuie să fie prezentate de stat sau de un organism al autorității locale, la cererea persoanei în cauză sau a Administrației Instanțelor (*Tiesu administrācija*).

Asistența judiciară finanțată parțial de stat, în cazul căreia persoana în cauză efectuează o coplată, precum și asistența din partea unui avocat în anumite tipuri de cauze civile (cauzele având ca obiect declararea nulității unei hotărâri adoptate de adunarea generală a acționarilor, cauzele având ca obiect litigii care decurg din dreptul contractelor în cazul în care valoarea creanței depășește 150 000 EUR și cauzele având ca obiect protejarea secretelor comerciale împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale a acestora), poate fi acordată persoanelor care îndeplinesc următoarele criterii:

1. veniturile acestora nu depășesc salariul minim lunar din Letonia;
2. sunt eligibile pentru a beneficia de asistență judiciară ca urmare a situației financiare în care se regăsesc.

Avertizorii de integritate sunt eligibili pentru a beneficia de asistență judiciară finanțată de stat indiferent de situația lor financiară.

În funcție de situația financiară și de nivelul veniturilor, o persoană care își are reședința obișnuită sau domiciliul

pe teritoriul unui stat membru al UE și care are nevoie de asistență judiciară într-un litigiu transfrontalier este considerată eligibilă pentru a beneficia de asistență judiciară în vederea soluționării litigiului în Letonia dacă, în ziua prezentării cererii de asistență judiciară, veniturile sale medii lunare în ultimele trei luni nu depășesc 50 % din salariul minim lunar din Letonia, sub rezerva altor cerințe de reglementare aplicabile.

4 Poate fi obținută asistență juridică pentru toate litigiile?

Asistența judiciară finanțată de stat se acordă pentru soluționarea în instanță a litigiilor și a cauzelor întemeiate în materie civilă, până la momentul intrării în vigoare a hotărârii definitive, cu unele excepții, de exemplu:

1. cauzele care au ca obiect o cerere legată direct de activitățile comerciale sau economice ale persoanei sau de activitățile profesionale independente ale acesteia;
2. cauzele care au ca obiect chestiuni în materie vamală sau fiscală;
3. cauzele care au ca obiect o cerere legată de încălcarea onoarei și a demnității;
4. cauzele care au ca obiect măsuri reparatorii în materie de prejudiciu moral, cu excepția cazurilor în care acordarea asistenței judiciare vizează solicitarea de măsuri reparatorii pentru prejudiciul moral cauzat victimei ca urmare a unei infracțiuni;
5. litigiile soluționate de o instanță de arbitraj sau prin alte mecanisme de soluționare alternativă a litigiilor;
6. cauzele care au ca obiect o cerere privind bunuri sau servicii de lux;
7. costurile aferente asistenței judiciare sunt disproporționat de mari în comparație cu valoarea cererii.

5 Există o procedură specifică pentru urgențe?

Persoana trebuie să depună o cerere de asistență judiciară completată (un formular de cerere) la Administrația Instanțelor, însoțită de copii ale documentelor justificative referitoare la informațiile cuprinse în cerere (documente care dovedesc eligibilitatea pentru a beneficia de asistență judiciară finanțată de stat și documente care descriu natura litigiului în materie civilă și a procedurilor conexe). Documentele trebuie să fie prezentate Administrației Instanțelor personal, prin poștă sau prin e-mail la pasts@ta.gov.lv, utilizând o semnătură electronică cu marcaj temporal.

Administrația Instanțelor examinează cererea și adoptă o decizie de acordare a asistenței judiciare sau de respingere a cererii în termen de 21 de zile de la data primirii cererii sau, în cazul în care cererea vizează drepturi ale copiilor, în termen de 14 zile de la data primirii cererii.

În cazul în care se solicită informații suplimentare, termenul pentru adoptarea deciziei se amână până la primirea informațiilor necesare sau până la expirarea termenului de depunere a acestora.

Atunci când ia o decizie privind acordarea asistenței judiciare, Administrația Instanțelor numește un furnizor de asistență judiciară care a încheiat un contract de furnizare a serviciilor de asistență judiciară cu Administrația Instanțelor.

În decizia de acordare a asistenței judiciare se precizează furnizorul de servicii de asistență judiciară, alături de locul și momentul acordării asistenței judiciare.

Decizia de acordare sau de neacordare a asistenței judiciare se comunică solicitantului în scris, prin poștă sau e-mail, la adresa menționată în cerere; solicitantul poate, de asemenea, să primească personal comunicarea de la biroul Administrației Instanțelor.

Împotriva deciziei Administrației Instanțelor se poate formula contestație la Ministerul Justiției, iar împotriva deciziei Ministerului Justiției se poate introduce o cale de atac la o instanță administrativă.

În cazurile care vizează acordarea asistenței judiciare parțial finanțate de stat (și anume asistență din partea unui avocat în anumite tipuri de proceduri civile), Administrația Instanțelor adoptă o decizie în termen de o lună de la data primirii cererii de asistență judiciară și menționează în decizie atât domeniul de aplicare a asistenței judiciare, cât și termenul până la care trebuie efectuată plata asistenței judiciare. În termen de șapte zile de la primirea plății, se încheie cu furnizorul de asistență judiciară un contract de furnizare a serviciilor de asistență judiciară finanțată de stat. În cazul în care nu s-a primit plata pentru acordarea asistenței judiciare, Administrația Instanțelor adoptă o decizie de anulare a acordării asistenței judiciare.

În cazul în care o persoană care își are reședința obișnuită sau domiciliul într-un stat membru al UE solicită asistență judiciară într-un litigiu transfrontalier, iar litigiul transfrontalier se judecă în Letonia, Administrația Instanțelor primește cererea relevantă cu privire la litigiul transfrontalier de la autoritatea competentă din celălalt stat membru al UE sau de la persoana în cauză și o analizează în conformitate cu procedura prevăzută în Legea privind asistența judiciară finanțată de stat. În cazurile în care litigiul transfrontalier este judecat în afara Letoniei, persoana care își are reședința obișnuită sau domiciliul într-un stat membru al UE introduce cererea relevantă la Administrația Instanțelor (formularul de cerere este disponibil la adresa https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms_ro). În astfel de cazuri, Administrația Instanțelor transmite un formular completat pentru trimiterea cererii de asistență judiciară și a documentelor relevante către autoritatea competentă din statul membru al UE respectiv, în termen de șapte zile de la primirea tuturor traducerilor.

6 De unde pot obține formularul de cerere privind asistența juridică?

Formularul de cerere de asistență judiciară finanțată de stat este disponibil:

1. pe site-ul web al Administrației Instanțelor <https://www.jpa.gov.lv/>, la secțiunea „Servicii” (*Pakalpojumi*) (<http://jpa.gov.lv/valsts-nodrosinatas-juridiskas-palidzibas-veidlapas>);
2. la biroul Administrației Instanțelor, Antonijas iela 6, Riga;
3. la birourile autorităților locale din orașele și comunele letone în care persoana în cauză își are locul de reședință declarat sau în care locuiește în mod legal.

Formularul de cerere de asistență judiciară într-un alt stat membru al Uniunii Europene (într-un litigiu transfrontalier) este disponibil pe portalul european e-justiție la secțiunea „[Formulare online](#)”.

7 Ce documente trebuie depuse cu formularul de cerere privind asistența juridică?

La formularul de cerere de asistență judiciară finanțată de stat trebuie anexate următoarele documente:

1. o copie a documentului care atestă că persoana este eligibilă pentru a beneficia de asistență judiciară, de exemplu, o adeverință care atestă că persoana are statut de persoană aflată în dificultate sau de persoană cu venituri reduse (sau un alt document care dovedește faptul că persoana este eligibilă pentru a beneficia de asistență judiciară finanțată de stat);
2. copii ale documentelor în care este descrisă natura litigiului, procedurile judiciare etc. (de exemplu, un contract, o citație în instanță, o hotărâre a tribunalului de dreptul familiei).

Informații privind condițiile și procedurile de acordare a asistenței judiciare finanțate de stat în alte categorii de cauze sunt disponibile la adresa: <https://jpa.gov.lv/> (site-ul web al Administrației Instanțelor, în limba letonă) sau <https://www.jpa.gov.lv/en> (site-ul web al Administrației Instanțelor, în limba engleză).

8 Unde trebuie depusă cererea de asistență juridică?

Adresa Administrației Instanțelor: Antonijas iela 6, Riga, LV-1010.

Email: pasts@ta.gov.lv

Linie telefonică de informare gratuită: +371 80001801 (pentru informații privind serviciile furnizate de Administrația Instanțelor și completarea formularelor).

9 Cum pot afla dacă am dreptul la asistență juridică?

Persoanele cu statut de persoană aflată în dificultate sau persoană cu venituri reduse, persoanele care depind în întregime de stat sau de administrația locală sau persoanele care, în mod neașteptat, se regăsesc într-o situație personală sau financiară care le împiedică să își apere drepturile, au dreptul de a beneficia de asistență judiciară finanțată de stat.

Asistența judiciară finanțată de stat se acordă pentru cauze civile soluționate în instanță sau pe cale

extrajudiciară (inclusiv în cazul litigiilor transfrontalier), pentru proceduri de recurs în cauze administrative având ca obiect acordarea de azil sau pentru căile de atac împotriva deciziilor având ca obiect măsuri de îndepărtare contestate ori împotriva deciziilor având ca obiect măsuri de expulzare forțată contestate.

10 Ce ar trebui să fac în cazul în care îndeplinesc condițiile pentru a primi asistență juridică?

Persoana trebuie să depună o cerere de asistență judiciară completată (un formular de cerere) la Administrația Instanțelor, însoțită de copii ale documentelor justificative referitoare la informațiile cuprinse în cerere (documente care dovedesc eligibilitatea pentru a beneficia de asistență judiciară finanțată de stat și documente care descriu natura litigiului în materie civilă și a procedurilor conexe). Documentele trebuie să fie prezentate Administrației Instanțelor personal, prin poștă sau prin e-mail la pasts@ta.gov.lv, utilizând o semnătură electronică cu marcaj temporal.

Pentru a beneficia de asistență judiciară finanțată de stat, trebuie depuse la Administrația Instanțelor următoarele documente:

1. [formularul](#) de cerere de asistență judiciară finanțată de stat, completat, însoțit de o copie a documentului care atestă eligibilitatea pentru a beneficia de asistență judiciară, de exemplu o adeverință care atestă statutul de persoană aflată în dificultate sau de persoană cu venituri reduse;
2. copii ale documentelor în care este descrisă natura litigiului, procedurile derulate în cauză etc.

11 În cazul în care îndeplinesc condițiile pentru a primi asistență juridică, cine îmi va alege avocatul?

Administrația Instanțelor încheie contracte cu furnizorii de asistență judiciară în scopul furnizării de servicii de asistență judiciară. Atunci când adoptă o decizie de acordare a asistenței judiciare, Administrația Instanțelor repartizează cazul respectiv unui furnizor de asistență judiciară.

12 Asistența judiciară acoperă toate cheltuielile de judecată?

Persoana în cauză trebuie să suporte ea însăși cheltuielile cu procesul, dacă nu se aplică excepții în acest sens.

13 În cazul în care îndeplinesc condițiile pentru a primi doar asistență juridică parțială, cine va suporta restul costurilor?

Costurile care nu sunt acoperite prin asistența judiciară trebuie să fie plătite de persoana în cauză.

14 Asistența juridică acoperă, de asemenea, cheltuielile legate de căile de atac?

Administrația Instanțelor furnizează asistență judiciară garantată de stat în următoarele cazuri:

- 1) în cadrul procedurilor Curții Constituționale, asistența judiciară este acordată persoanei a cărei plângere constituțională a fost soluționată de Curtea Constituțională printr-o decizie de neinițiere a procedurii exclusiv pe baza absenței temeiurilor juridice sau a insuficienței vădite a acestora pentru a putea susține cererea;
- 2) în cauzele civile (cu excepția situației în care cauza are ca obiect chestiuni de ordin vamal sau fiscal, încălcarea onoarei și a demnității ori cauza are legătură directă cu activitățile comerciale sau economice ale persoanei sau cu activitățile profesionale independente ale acesteia etc.);
- 3) în cauzele administrative:
  - în proceduri de recurs în cauze care au ca obiect acordarea de azil;
  - în proceduri de recurs împotriva deciziilor având ca obiect măsuri de îndepărtare contestate ori împotriva deciziilor având ca obiect măsuri de expulzare forțată contestate;

- în proceduri de recurs împotriva unei hotărâri pronunțate de tribunalul de dreptul familiei având ca obiect apărarea drepturilor și a intereselor legitime ale unui copil;
- în cauze administrative în care instanța (judecătorul) a luat decizia de a acorda asistență judiciară finanțată de stat ca urmare a complexității cauzei și a situației financiare a persoanei fizice.

Asistența judiciară finanțată parțial de stat poate fi acordată pentru asistență din partea unui avocat în anumite tipuri de cauze civile, și anume:

- în cauzele având ca obiect declararea nulității unei hotărâri adoptate de adunarea generală a asociaților sau a acționarilor unei societăți de capital;
- în cauzele având ca obiect litigii care decurg din dreptul contractelor, în cazul în care valoarea creanței depășește 150 000 EUR;
- în cauzele având ca obiect protejarea secretelor comerciale împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale a acestora.

15 Asistența juridică poate fi retrasă înainte de încheierea procesului (sau chiar revocată după proces)?

În cazul în care persoana nu are nevoie de asistența judiciară acordată, aceasta își poate retrage cererea de asistență judiciară înainte de încheierea procedurii, notificând Administrația Instanțelor în consecință.

16 Pot contesta decizia prin care mi s-a refuzat cererea de asistență juridică?

O decizie a Administrației Instanțelor de a acorda sau de a nu acorda asistență judiciară poate face obiectul unei contestații și a unei căi de atac în conformitate cu procedura prevăzută în [Codul de procedură administrativă \(Administratīvā procesa likums\)](#).

17 Cererea de asistență juridică are ca efect suspendarea termenului de prescripție?

O cerere de asistență judiciară nu suspendă termenul de prescripție.

Ultima actualizare: 26/08/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.